

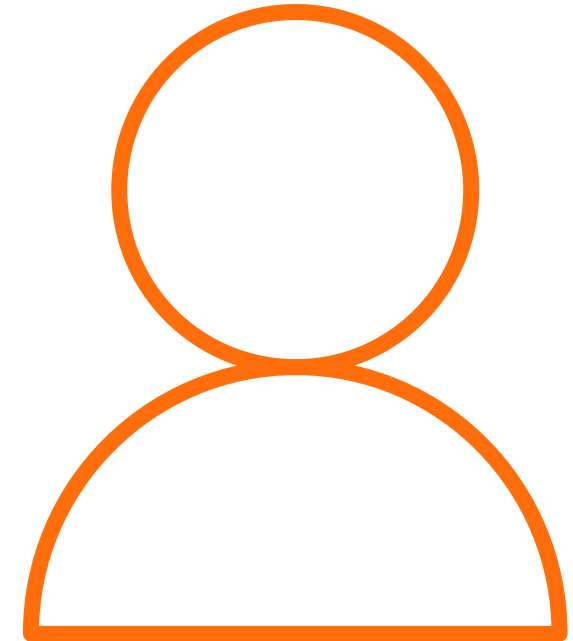
Conceptnota voor nieuwe regelgeving over **een betere mobiliteit voor mensen met een beperking**

van Katrien Schryvers, Lode Ceyssens, Vera Jans, Karin Brouwers,
Maaike De Rudder en Orry Van de Wauwer

Commissie Mobiliteit en Openbare Werken – 21 oktober 2021

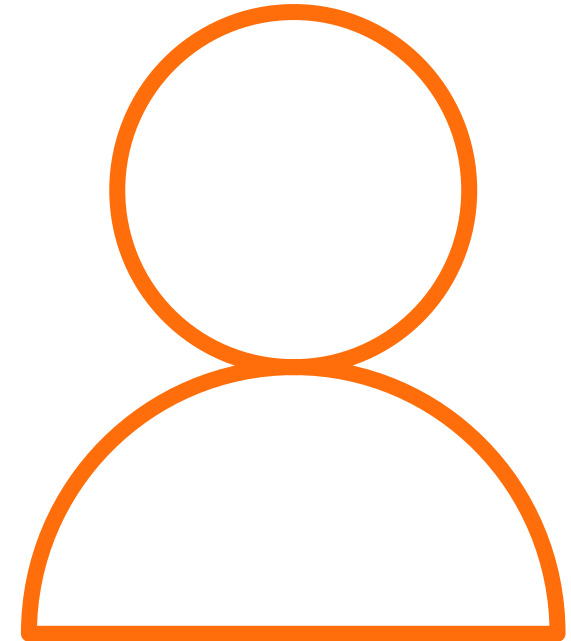
Vlaams regeerakkoord

- “Mensen met een beperking, in armoede, ouderen, ... moeten letterlijk en figuurlijk ergens kunnen geraken. Mobiel zijn is essentieel om het eigen leven kwaliteitsvol uit te bouwen en te beleven. Met basisbereikbaarheid zorgen we voor vraaggerichte mobiliteit aan een betaalbare prijs en een voldoende gebiedsdekkend vervoersnetwerk.”

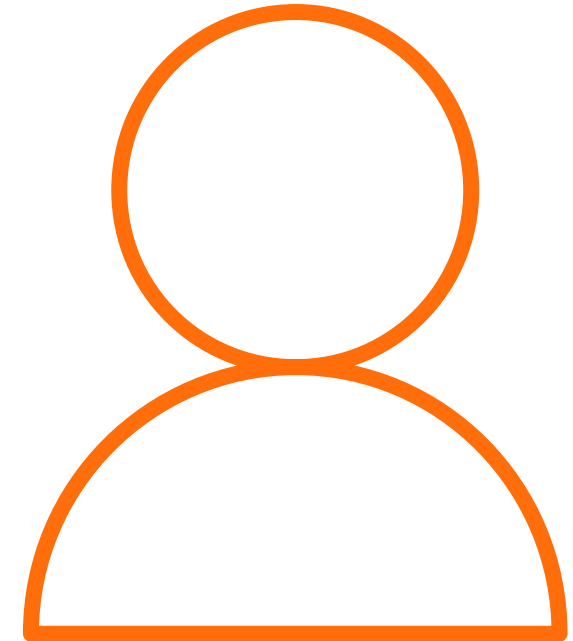
Zonder mobiliteit geen inclusie

- Al te dikwijls leidt een **gebrek aan mobiliteit** tot **verlies van kansen** op het vlak van wonen, opleiding, ontspanning en tewerkstelling. Zich kunnen verplaatsen is voor veel mensen essentieel om uit werken te kunnen gaan, vrienden en familie te bezoeken, naar de dokter te kunnen... Het draagt bij tot **zelfstandigheid en zelfredzaamheid** en zorgt er mee voor dat men **betekenis** krijgt en **zich volwaardig voelt**.

En-en-verhaal

- Toegankelijke **voertuigen**
Comfortabele **omgeving**
Bereikbare **haltes**
Heldere en toegankelijke **informatie**
...
- Mobiliteit = voorwaarde voor inclusie.
- Een **inclusieve samenleving** biedt een meerwaarde, zowel voor de mensen met extra ondersteuningsbehoeften als voor de maatschappij in haar geheel.
- 11 aanbevelingen
- 2 voorstellen voor wijziging van regelgeving

1. Op verschillende niveaus de nodige **middelen** uittrekken voor het realiseren van **publiek domein** dat **comfortabel** en **toegankelijk** is voor iedereen.

- Vlaams regeerakkoord: “Een kwaliteitsvol ruimtelijk beleid zorgt voor een hoogwaardige en **leefbare omgeving**, organiseert een efficiënte en **duurzame mobiliteit** en beheerst onze kosten voor infrastructuur.”
- Resolutie 2019: “Vanuit het belang van **preventie** een **actieplan** uitwerken dat **professionelen** in de bouw, zoals aannemers of architecten, sensibiliseert rond **levenslang wonen** en daarbij ook het belang van de **toegankelijkheid van de onmiddellijke woonomgeving** opnemen.”

2. Voldoende **parkeermogelijkheden** voor mensen met een beperking. Oneigenlijk gebruik ervan in heel Vlaanderen op dezelfde wijze tegengaan.

- Navolgen van bestaande **normen**.
- **Handi2Park**: mobiele app voor politie om parkeerkaarten te controleren → uitrollen in heel Vlaanderen.

3. Inzetten van nieuwe technologieën voor o.a. slimme verkeerslichten, waarschuwen van mensen die blind of slechtziend zijn

- Licht langer groen als rolstoelpatiënten, slechtzienden, ouderen... de straat oversteken.

4. Nieuwe technologieën voor de organisatie van theoretische rijexamens die extra ondersteuning nodig hebben.

- Theoretisch rijexamen kan in **speciale of vertraagde zitting** voor kandidaten met een mentale of intellectuele achterstand, een beperkte graad van geletterdheid, dyslectie... Zij krijgen van de examinerator **extra toelichting** bij de vragen, voor de antwoorttijd start.
- BVR 2/7/21 tot wijziging van diverse besluiten over de rijopleiding en de rijexamens:
  - Voor kandidaten die het Nederlands niet machtig zijn wordt voorzien in een **systeem van audiovertaling** voor het afleggen van het theorie-examen en de gevaarherkenningstekst, ter vervanging van de bijstand door een tolk.
  - Examencentra en de instellingen dienen te voorzien in **redelijke aanpassingen** voor kandidaten en deelnemers met een beperking.

5. Automatische rechtentoekenning voor fiscale vrijstellingen en verminderingen. Behouden van tegemoetkomingen voor aanpassing wagens.

- PMH: **Verlaagd btw-tarief** bij aankoop nieuwe wagen of onderdelen ervan, bij herstellingen en bij onderhoud.
- **Vrijstelling** van belasting op inverkeerstelling en jaarlijkse verkeersbelasting i.g.v. invaliditeitspensioen of invaliditeitsattest.
- VAPH: **Tegemoetkoming** voor bepaalde aanpassingen aan de wagen.

6. Basisinformatie over toegankelijkheid van haltes en voertuigen van De Lijn.

- Op website en in app van De Lijn.
- Normaliseren van het weergeven van informatie over toegankelijkheid draagt bij aan **breder bewustzijn** bij het publiek en de wegbeheerders over de behoefte aan meer toegankelijke infrastructuur.

7. Inhoudelijke en financiële ondersteuning van lokale wegbeheerders om hen aan te sporen werk te maken van toegankelijke haltes

- **Noodzakelijke** aanvulling op toegankelijke voertuigen.
- 2019: +/- 35.000 haltes, veelal beheerd door lokale besturen
  - Toegankelijk voor personen met motorische beperking: **10,68%**
  - Toegankelijk voor personen met motorische beperking, mits assistentie: **26,27%**
  - Toegankelijk voor personen met visuele beperking: **5,08%**

8. Ook nood aan gebruiksvriendelijke treinwagons, -perrons en -stations, zeker vanuit nadruk op comobiliteit.

- Mensen met een beperking moeten nog vaak **assistentie** vragen of een rit **reserveren**.
- **Comobiliteit**: volledige aanbod van openbaar vervoer moet toegankelijk zijn.

9. Diensten voor openbaar aangepast vervoer.

- Voor pmh of mensen met een **ernstig beperkte mobiliteit** die geen gebruik kunnen maken van een eigen wagen of het openbaar vervoer.
- Vervoer o.b.v. **individuele vraag**, van deur tot deur, in toegankelijke voertuigen. Kost per kilometer.
- 27 vervoersgebieden.
- Mobiliteitscentrales Aangepast Vervoer (MAV) per provincie.

10. Een prominentere plaats voor concept 'Fietsen zonder leeftijd'

- Riksja voor vervoer van ouderen, mensen met beperking, ...
- Initiatieven vanuit gemeenten, woonzorgcentra, andere organisaties...
- Verder opnemen in scala van mobiliteitsmogelijkheden.

11. Voldoende parkeerplaatsen voor fietsen die zijn aangepast aan gebruikers met een beperking.

- Aangepaste fiets (driewieler, rolstoelfiets, handfiets...) kan veel **vrijheid** bieden aan mensen met een beperking.
- Reflex om **bij (her)inrichting openbaar domein** en parkeerplaatsen voldoende plaats te voorzien voor buitenmaatse fietsen.

Voorstel 1. Schrappen van de extra retributies en toelagen voor het afleggen van een theoretisch rijexamen in speciale zitting.

- BVR 2/7/21 tot wijziging van diverse besluiten over de rijopleiding en de rijexamens: de kosten voor dove en slechthorende kandidaten voor het zich laten bijstaan door een **beëdigd doventolk** vallen weg wanneer de tolk wordt aangewezen door het examencentrum.
- Wel nog retributies voor theoretisch rijexamen in vertraagde zitting voor rijbewijs **groep 2** (vrachtwagen, bus), niet voor groep 1.
- Geen groepssessies, dus “extra kosten voor het examencentrum”.
- 2015-2017: 9 examens in vertraagde zitting voor groep 2
22.495 examens in vertraagde zitting voor groep 1

Voorstel 2. Toestemming aan de DAV om net als taxi's gebruik te maken van busstroken

- Doelgroep kan niet gebruik maken van klassiek openbaar vervoer of taxi. Dus DAV zijn noodzakelijke aanvulling.
- Dienstverlening vergelijkbaar met taxi.
- Zelfde rechten is rechtvaardiger en kan dienstverlening DAV efficiënter maken.
- Eventueel bijkomende herkenbaarheidsvereisten.